

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 5Csp/70/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8822201736
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Matúš Kalanin
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2023:8822201736.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

15

Okresný súd Vranov nad Topľou sudcom JUDr. Matúšom Kalaninom v spore žalobcu: Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s. so sídlom Komenského 50, 042 48 Košice, IČO: 36 570 460, proti žalovanému: A. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. D. XXX, XXX XX C. D., o zaplatenie 2.212,57 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Konanie zastavuje v časti o zaplatenie sumy 15 eur.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 1716,89 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 1389,04 eur od 24.11.2020 do zaplatenia, vo výške 5% ročne zo sumy 51,50 eur od 16.2.2021 do zaplatenia, vo výške 5% ročne zo sumy 187,61 eur od 1.4.2021 do zaplatenia, vo výške 5% ročne zo sumy 88,74 eur od 14.12.2021 do zaplatenia, a to všetko mu povoľuje uhradiť v 30-eurových mesačných splátkach, splatných vždy každého 25-teho dňa toho, ktorého mesiaca k rukám žalobcu, začínajúc právoplatnosťou tohto rozsudku, pod následkami straty výhody splátok.

V prevyšujúcej časti žalobu žalobcu zamieta.

Žalobcovi priznáva proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 55% s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením.

odôvodnenie:

15

1. Žalobca sa žalobou podanou na tunajšom súde dňa 28.7.2022 domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd zaviazal žalovaného zaplatiť sumu 2.212,57 eur, úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1389,04 eur od 01.09.2020 do zaplatenia, vo výške 5 % ročne zo sumy 51,50 eur od 16.02.2021 do zaplatenia, vo výške 5 % ročne zo sumy 668,29 eur od 01.04.2021 do zaplatenia, vo výške 5 % ročne zo sumy 88,74 eur od 14.12.2021 do zaplatenia a trovy konania.

2. Žalobu odôvodnil tým, že žalobca má so žalovaným uzavretú Zmluvu č. 90-000145192PD2018 o dodávke vody z verejného vodovodu zo dňa 23.10.2018 podľa z.č. 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách na poskytovanie služieb spojených s dodávkou vody k odbernému miestu C. D. XXX,XXX XX. Ešte pred jej uzavretím na základe žiadosti žalovaného z 12.10.2018 uzavreli žalobca so žalovaným Zmluvu o dielo č. 3661/2018/AI V€ (Projekt „Prípojka

za 1 EUR“) zo dňa 12.10.2018, ktorou žalobca poskytol žalovanému zľavu spočívajúcu v realizácii vodovodnej prípojky, v dodávke vodomernej šachty a montáži vodomernej zostavy na uvedenom odbernom mieste v zmysle Čl.III. bod 2 zmluvy o dielo v celkovej výške 398,80 eur, ako to vyplýva z faktúry 90410921. Žalovaný ako objednávateľ sa zaviazal v zmysle Čl. IV. bod 4. zmluvy o dielo odoberať vodu v dohodnutom množstve po dobu 5 rokov. Žalobca zrealizoval dohodnuté práce dňa 25.10.2018. Dňa 22.1.2021 došlo na uvedenom odbernom mieste k prerušeniu dodávky vody z dôvodu neplatenia vodného po dobu dlhšiu ako 30 dní po dobe splatnosti podľa § 32 ods. 1 písm. m) a ods. 8 zákona č. 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách. Žalobca vyfakturoval žalovanému náklady spojené s prerušením pripojenia v zmysle Článku V., bod 5.11 uzavretej zmluvy o dodávke vody, § 32 ods. 8 z.č. 442/2002 Z.z. a platného cenníka „Vybrané výkony a služby“, pol. 1.

3. Žalovaný sa k samotnej žalobe bližšie nevyjadril, žiadal iba o možnosť uhradiť dlh v splátkach najviac po 30,- eur mesačne vzhľadom k svojim majetkovým a sociálnym pomerom.

4. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s prílohami žaloby, a to faktúrou č. 2500145159, faktúrou č. 9700038558, Preberacím protokolom z 22.1.2021, faktúrou č.2500253273, faktúrou č. 9700068127, Objednávkou - preberacím protokolom z 21.11.2021, Demontážnym lístkom, Upomienkami č. 1400016295, č. 1400022385, č. 1400076854, Zmluvou č. 90-000145192PD2018, Žiadosťou o pripojenie z 12.10.2018, Zmluvou o dielo č. 3661/2018/A1 z 12.10.2018 a Prílohu k zmluve o dielo, Faktúrou č. 90410921, Zápisnicou z realizácie z 25.10.2018, Objednávkou – preberacím protokolom z 25.10.2018, Zápisom o tlakovej skúške na vodovodnej prípojke, Cenníkom platným od 19.11.2020, Vyjadrením žalobcu z 5.10.2022 s prílohami, a to zápisnou z realizácie z 25.10.2018 a splnomocnením, prehľadnou situáciou a zápisom o tlakovej skúške na vodovodnej prípojke z 25.10.2018, objednávkou – preberacím protokolom, záznamom o zistení a preverení neoprávneného odberu z 27.8.2021, vyjadrením žalobcu zo dňa 4.11.2022, vyjadrením žalobcu zo dňa 30.11.2022, vyjadrením žalobcu zo dňa 16.1.2023, vyjadrením žalobcu zo dňa 22.2.2023, žiadosťou žalobcu z 19.1.2023 o povolenie uhradiť dlh v splátkach, odpoveďou na lustráciu v Sociálnej poisťovni žalovaného zo dňa 27.2.2023, vyjadrením žalobcu zo dňa 10.3.2023, Správou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou zo dňa 1.3.2023, Správou Sociálnej poisťovne pobočka Vranov nad Topľou zo dňa 1.3.2023, Správou OR PZ Vranov nad Topľou, Okresný dopravný inšpektorát zo dňa 1.3.2023, vyjadrením žalobcu zo dňa 29.3.2023, listinami predloženými žalovaným bezprostredne na pojednávaní dňa 31.3.2023, a to potvrdením o poberaní dávky v hmotnej núdzi zo dňa 17.2.2023, potvrdením Úradu práce, sociálnych vecí Vranov nad Topľou zo dňa 17.2.2023 o vedení žalovaného v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 9.1.2023 a zistil nasledovný skutkový stav:

5. Dňa 12.10.2018 bola medzi žalobcom a žalovaným uzavretá Zmluva číslo č. 90-000145192PD2018 o dodávke vody z verejného vodovodu odvádzaní odpadových vôd a odvádzaní vôd z povrchového odtoku (voda z atmosférických zrážok) verejnou kanalizáciou.

6. Podľa článku 2 bod 2.1 až 2.3 Predmetom zmluvy je podľa špecifikácie uvedenej v článku IV tejto zmluvy: dodávka pitnej vody z verejného vodovodu, odvádzanie odpadových vôd do verejnej kanalizácie, odvádzanie vody z povrchového odtoku (voda z atmosférických zrážok odvádzaná verejnou kanalizáciou). Dodávka vody je splnená vtokom vody z verejného vodovodu do vodovodnej prípojky. Odvádzanie odpadových vôd je splnené vtokom odpadových vôd vypúšťaných zo zariadenia producenta (kupujúceho) do verejnej kanalizácie.

7. Podľa článku 3 bod 1 predmetnej zmluvy, za odber vody z verejného vodovodu platí kupujúci predávajúcemu vodné. Za odvádzanie odpadových vôd verejnou kanalizáciou platí kupujúci predávajúcemu stočné a podľa článku 3 bod 3.3, cena za odber vody a odvádzanie odpadových vôd je určená Úradom pre reguláciu sieťových odvetví. Podľa článku 4, odberné miesto bolo C. D. XXX.

8. Žiadosťou zo dňa 12.10.2018 žalovaný požiadal žalobcu o realizáciu vodovodnej prípojky, dodávku vodomernej šachty a montáž vodomernej zostavy v rámci projektu „Prípojka za 1 eur“.

9. Na základe žiadosti žalovaného z 12.10.2018 uzavreli žalobca so žalovaným Zmluvu o dielo č. 3661/2018/AI V€ (Projekt „Prípojka za 1 EUR“) zo dňa 12.10.2018, ktorou žalobca poskytol žalovanému zľavu spočívajúcu v realizácii vodovodnej prípojky, v dodávke vodomernej šachty a montáži vodomernej zostavy na uvedenom odbernom mieste.

10. V zmysle čl. IV bod 4 predmetnej zmluvy o dielo sa objednávateľ zaviazal, že uzatvorí kúpnu zmluvu o dodávke vody z VV a od predávajúceho odoberie vodu z verejného vodovodu v priemernom množstve minimálne 0,298 m³ za 1 deň. Objednávateľ je povinný odoberať pitnú vodu v priemernom množstve minimálne 0,298 m³ za 1 deň odo dňa realizácie predmetu zmluvy o dielo na odbernom mieste po dobu dohodnutého obdobia piatich rokov.

11. V zmysle čl. IV bod 7 zmluvy o dielo sa objednávateľ zaviazal, že do doby uplynutia piatich kalendárnych rokov od uzatvorenia zmluvy o dodávke vody z verejného vodovodu (ďalej len hodnotiace obdobie) nepožiada o prerušenie dodávky vody z verejného vodovodu a že sa nedopustí takého konania a ani neumožní také konanie, na základe ktorého by zhotoviteľovi vzniklo právo odstúpiť alebo vypovedať zmluvu z dôvodov porušenia povinnosti zo strany objednávateľa.

12. Ak počas hodnotiaceho obdobia dôjde k prerušeniu, resp. ukončeniu pripojenia odberného miesta zo strany zhotoviteľa, zhotoviteľ je oprávnený vyfakturovať zmluvnú pokutu, ktorá bude predstavovať finančné vyjadrenie množstva minimálneho odberu uvedeného v čl. IV v bode 4 za obdobie odo dňa prerušenia, resp. ukončenia pripojenia odberného miesta ku dňu ukončenia doby účinnosti tejto zmluvy uvedenej v čl. V v bode 1. v súlade s platnými cenníkmi VVS, a.s. (čl. IV bod 8 zmluvy o dielo).

13. Zhotoviteľ je oprávnený fakturovať v prípade, že objednávateľ poruší povinnosti uvedené v čl. IV v bodoch 4 a 7 zmluvnú pokutu vo výške, ktorá predstavuje rozdiel minimálnej hodnoty odberu za fakturačné obdobie uvedenej v čl. IV v bode 4 a skutočnej hodnoty odberu za dodávku pitnej vody za fakturačné obdobie vrátane DPH (čl. IV bod 11 zmluvy o dielo).

14. Žalobca vystavil žalovanému faktúru č.2500145159 splatnú dňa 31.8.2020 na sumu 1589,04 eur, č. 9700038558 splatnú dňa 15.2.2021 na sumu 51,50 eur, č. 2500253273 splatnú dňa 31.3.2021 na sumu 187,61 eur, č. 9700068127 splatnú dňa 13.12.2021 na sumu 88,74 eur, č.1400016295 s vyúčtovaním poplatku za vystavenie upomienky v sume 5 eur, č.1400022385 s vyúčtovaním poplatku za vystavenie upomienky v sume 5 eur, č. 1400076854 s vyúčtovaním poplatku za vystavenie upomienky v sume 5 eur,

15. Z preberacieho protokolu zo dňa 21.1.2021 vyplýva, že žalobca na odbernom mieste C. D. XXX vykonal prerušenie resp. obmedzenie dodávky vody, zaslepenie za vodomerom.

16. Z Objednávky - preberacieho protokolu z 22.11.2021 a Demontážneho lístka vyplynulo, že v uvedený deň bolo na odbernom mieste zistené merač bol odcudzený, vodomerná šachta chýbala.

17. Z faktúry č. 90410921 o realizácii projektu „vodovodná prípojka za 1 eur“ zo dňa 25.10.2018 vyplýva, že žalovanému boli realizované práce v zmysle zmluvy o dielo 3661/2018/A1V vo výške 0,00 eur.

18. Realizácia vodovodnej prípojky za 1 eur na odbernom mieste C. D. XXX vyplýva zo Zápisnice z realizácie z 25.10.2018, Objednávky – preberacieho protokolu z 25.10.2018 a tiež Zápisu o tlakovej skúške na vodovodnej prípojke č. 152/SA/2018 z 25.10.2018.

19. Z cenníka za vybrané výkony a služby vykonávané spoločnosťou mal súd za preukázané, že poplatok za prerušenie, respektíve obmedzenie dodávky vody, resp. odvádzanie odpadových vôd z vodovodu z dôvodu neplatenia podľa § 32 ods. 1 písm. m) a ods. 8 Zákona č. 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách predstavuje cenu 51,50 eur s DPH.

20. Žalobca v podaní zo dňa 5.10.2022 vzal žalobu späť v časti v sume 15,- eur, predstavujúcej poplatok za upomienky č. 1400016295, 1400022385, 1400076854, každá po 5,00 eur a v tejto časti navrhol konanie zastaviť. Ďalej v podaní uviedol, že Faktúrou č. 2500253273 žalobca fakturoval žalovanému spotrebované vodné za 117 m³ sumu vo výške 187,61 eur a zmluvnú pokutu vo výške 480,68 eur. Zmluvnú pokutu fakturoval v zmysle Čl.IV bod 8. uzavretej Zmluvy o dielo č. 3661/2018/A1V€. Žalovaný porušil svoje povinnosti platiť jednak mesačné zálohové platby od 07/2020 (čl. IV bod 5 zmluvy o dielo), ale zároveň z dôvodu porušenia povinnosti žalovaného zaplatiť za odobratú vodu z verejného vodovodu vzniklo žalobcovi právo na prerušenie dodávky vody v zmysle § 32 ods.1, písm. m) z.č. 442/2002 Z.z.. Žalobca fakturoval zmluvnú pokutu podľa Čl. IV bod 8, ktorá predstavuje finančné vyjadrenie množstva minimálneho odberu uvedeného v Čl. IV bod 4. zmluvy o dielo za obdobie odo dňa prerušenia pripojenia

odberného miesta ku dňu ukončenia doby účinnosti zmluvy o dielo uvedenej v Čl. V. v bode 1. Žalovaný svojim konaním znemožnil odoberanie vody v dohodnutom priemernom množstve minimálne 0,298 m³ za deň odo dňa prerušenia dodávky vody, t.j. od 22.1.2021 do konca doby účinnosti zmluvy o dielo, teda do 24.10.2023. K realizácii vodovodnej prípojky došlo v zmysle Zápisnice z realizácie dňa 25.10.2018. To znamená, že zmluva o dielo mala byť účinná do 25.10.2023. Zmluvná pokuta bola teda vyčíslená za neodobraté dohodnuté množstvo 299,788 m³ vo výške 480,68 eur. Výpočet je uvedený na druhej strane vyúčtovacej faktúry č. 2500253273. Zápisnicu z realizácie spolu s prílohami predkladáme. Ostatné doklady boli súd predložené spolu so žalobným návrhom. Výška zmluvnej pokuty bola v zmluve o dielo dohodnutá vo výške, ktorú by žalovaný ako odberateľ uhradil za odobraté vodné, ak by splnil dohodnuté podmienky a riadne a včas uhradil za vodné v dohodnutom množstve a dohodnutom rozhodnom období 5 rokov. Podľa žalobcu dojednaná zmluvná pokuta je primeraná a nespôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach oboch účastníkov. Vyplýva zo samotnej výhody, ktorú žalovaný uzavretím zmluvy o dielo získal. V predmetnom prípade je nesporné, že žalovaný už pri uzatváraní Zmluvy o dielo zo dňa 12.10.2018 získal oproti žalobcovi nepochybne výhodu, spočívajúcu v práve žalovaného na realizáciu vodovodnej prípojky, dodávku vodomernej šachty a montáž vodomernej sústavy (uvedené v žiadosti žalovaného o pripojenie z 12.10.2018 v rámci Projektu „Prípojka za 1 EUR“) za symbolickú cenu po zľave vo výške 1 EUR, dojednanú v čl. III. tejto zmluvy. Z predloženej faktúry č. 90410921, ktorou bola fakturovaná predmetná zľava, pritom vyplýva, že celkové náklady za dodané práce, zariadenia a materiál žalovanému boli v skutočnosti vo výške 399,80 eur. To znamená, že pokiaľ by žalobca žalovanému zľavu vo výške 398,80 eur (po odčítaní 1 eura) neposkytol, žalovaný by musel uhradiť všetky náklady za montáž predmetných zariadení, bez ktorých by následné dodávky pitnej vody neboli možné, a ktoré naopak na základe dojednania zmluvných strán znášal žalobca v podobe vlastnej hospodárskej straty. Tým, že žalobca a žalovaný sa dohodli na poskytnutí predmetnej zľavy, žalobca ako dodávateľ sa už pri uzatváraní zmluvy o dielo dostal oproti žalovanému ako odberateľovi do ekonomickej nevýhody, ktorú mal do určitej miery zmierňovať záväzok žalovaného plniť si riadne a včas svoje povinnosti zo zmluvy o dodávke vody z verejného vodovodu počas hodnotiaceho obdobia tak, aby sa nedopustil takého porušenia svojich povinností, ktoré by žalobcu oprávňovali na odstúpenie alebo vypovedanie tejto zmluvy z dôvodu porušenia povinnosti odberateľa, resp. prerušenia dodávky vody z dôvodu neplatenia, pričom splnenie tohto záväzku bolo zabezpečené zmluvnou pokutou. Dojednanie zvýhodnenej ceny za realizáciu vodovodnej prípojky, dodávku vodomernej šachty a montáž vodomernej zostavy ako aj dojednanie predmetnej zmluvnej pokuty pritom bolo výsledkom predzmluvného rokovania účastníkov a ich následného konsenzu, pričom žalovaný mal vedomosť o podmienkach poskytnutej zľavy, mal možnosť predmetnú zľavu za daných podmienok odmietnuť, resp. nevyužiť a montáž si objednať za bežnú cenu bez dojednania zmluvnej pokuty. Žalovaný to však neurobil, naopak s poskytnutím zľavy i s dojednaním zmluvnej pokuty výslovne súhlasil. Tu je namieste zdôrazniť, že k uzavretiu zmluvy došlo na Zákazníckom centre vo Vranove nad Topľou, kde mal žalovaný možnosť oboznámiť sa s obsahom zmluvy, boli mu vysvetlené podmienky poskytnutia zľavy, pričom tieto neodmietol, naopak o uzavretie zmluvy písomne požiadal a podpísal zmluvu o dielo s dohodnutými podmienkami. Z predloženej žiadosti o pripojenie je evidentné, že predmet žiadosti je možné variovať podľa toho, ako sa odberateľ (žalovaný) rozhodne a to či využije možnosť poskytnutia zľavy alebo za objednané a zrealizované služby zaplatí plnú cenu. Podľa žalobcu dojednanie predmetnej zmluvnej pokuty nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, nakoľko s ohľadom na výšku zmluvnej pokuty v porovnaní so skutočnými nákladmi, ktoré v danom prípade niesol žalobca ako vlastnú stratu, je táto zmluvná pokuta primeraná významu a hodnote výhod poskytnutých žalobcom žalovanému. Nepriznanie nároku na zmluvnú pokutu by naopak spôsobilo nepomerne výhodnejšie postavenie žalovaného, ktorý napriek získaniu nepochybnej výhody v podobe poskytnutej zľavy zo strany žalobcu, porušil svoje povinnosti vyplývajúce zo zmluvného vzťahu so žalobcom. Navyše by mohlo viesť ku špekulatívnemu porušovaniu zmluvných povinností, ktoré sa v tomto kontexte javí výhodnejšie pre porušovateľa, ako pre tých, ktorí si svoje zmluvné povinnosti riadne plnia. V súvislosti s vyššie uvedeným je nevyhnutné zdôrazniť, že správane žalovaného je absolútne neprijateľné vzhľadom k tomu, že dňa 27.8.2021 bolo na odbernom mieste zamestnancami žalobcu zistené, že vodomerná šachta, ktorú žalovaný získal do svojho vlastníctva v poskytnutej zľave za cenu 1 eur, sa na odbernom mieste už vôbec nenachádzala. Je preto otázne, či sa žalovaný neobohatil jej predajom. Na odbernom mieste sa nenachádzal ani vodomerný, ktorý ostáva vlastníctvom žalobcu. Žalovaný jeho demontáž, prípadne poškodenie, či odcudzenie žalobcovi nenahlásil. Cena vodomeru a služby spojené s výmenou vodomeru boli fakturované vo faktúre č. 9700068127, ktorá je tiež predmetom žaloby.

21. Zo Záznamu o zistení a preverení neoprávneného odberu z 27.8.2021 vyplynulo, že pri kontrole na odbernom mieste C. D. E.XXX bolo zistené, že na odbernom mieste nebola vodomerná šachta ani vodomer. Vodomer bol demontovaný bez nahlásenia žalobcovi.

22. V podaní z 29.3.2023 žalobca uviedol, že dojednaná zmluvná pokuta nie je neprimeraná a nespôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach oboch účastníkov. Primeranosť vyplýva zo samotnej výhody, ktorú žalovaný uzavretím zmluvy o dielo získal. Žalovaný po uzavretí zmluvy o dielo získal realizáciu vodovodnej prípojky, vodomernú šachtu, jej dodanie a montáž vodomernej sústavy v hodnote iba za symbolické 1 euro. Naopak sa zaviazal, že bude podobu piatich rokov odoberať priemerné množstvo minimálne 0,298 m³ za jeden deň, teda 108,77 m³ najeden rok. Tento záväzok nie je neprijateľný, nakoľko ide o priemernú ročnú spotrebu pre troj až štvorčlennú domácnosť. Pre porovnanie, v zmysle vyhlášky MŽP SR č.397/2003 Z.z. je podľa smerných čísel spotreby vody ročný paušál 35m³ na osobu, teda 105m³ pre tri osoby. Tieto výdavky by teda mal aj v prípade, ak by výhodu nevyužil a realizáciu vodovodnej prípojky a šachty celú zaplatil a zľavu nevyužil. V tejto súvislosti chce žalobca zdôrazniť, že žalovaný vodomernú šachtu získanú bezplatne, zo svojho pozemku odstránil a znemožnil tak budúcu dodávku vody. Túto skutočnosť pracovníci žalobcu zistili dňa 27.8.2021. Podľa žalobcu je potrebné každý prípad posudzovať individuálne. V tomto konkrétnom prípade sa javí nepriznanie nároku na zmluvnú pokutu nepomerne výhodnejšie pre žalovaného, ktorý porušil svoje povinnosti vyplývajúce zo zmluvného vzťahu a obohatil sa na úkor žalobcu.

23. Vo vyjadreniach z 4.11.2022, 30.11.2022, 16.1.2023, 22.2.2023 žiadal žalobca žalobe vyhovieť s prihliadnutím na čiastočné späťvzatie žaloby.

24. V podaní z 10.3.2023 žalobca súhlasil s povolením splátok žalovanému vo výške 65,- eur.

25. Podľa § 4 ods. 3 zákona č. 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „zákon 442/2002 Z.z.“) odberateľom vody (ďalej len „odberateľ“) je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá má uzatvorenú zmluvu o dodávke vody s vlastníkom verejného vodovodu a ktorá odoberá vodu z verejného vodovodu na účely konečnej spotreby vody alebo jej ďalšej dodávky konečnému spotrebiteľovi.

26. Podľa § 24 ods. 1 zákona č. 442/2002 Z.z., vodu z verejného vodovodu môže odberateľ odoberať len na účely dohodnuté v zmluve o dodávke vody v súlade s požiadavkami na zdravotnú bezpečnosť pitnej vody ustanovenú osobitnými predpismi.

27. Podľa § 32 ods. 1 písm. m) zákona č. 442/2002 Z.z., prevádzkovateľ môže prerušiť alebo obmedziť dodávku vody z verejného vodovodu alebo odvádzanie odpadových vôd do verejnej kanalizácie v prípade nezaplatenia vodného alebo stočného po dobu dlhšiu ako 30 dní po dobe splatnosti.

28. Podľa § 32 ods. 8 zákona č. 442/2002 Z.z., v prípade, že bola prerušená alebo obmedzená dodávka vody alebo odvádzanie odpadových vôd z dôvodov uvedených v odseku 1 písm. g) až n) a v odseku 6, hradí s tým spojené náklady odberateľ alebo producent.

29. Podľa § 15 ods. 7 písm. b) a § 16 ods. 7 písm. b) zákona č. 442/2002 Z.z., vlastník verejného vodovodu je povinný uzatvoriť písomnú zmluvu o dodávke vody so žiadateľom o pripojenie na verejný vodovod, a vlastník verejnej kanalizácie je povinný uzatvoriť písomnú zmluvu o odvádzaní odpadových vôd so žiadateľom.

30. Podľa § 28 ods. 3, 6 a 9 zákona č. 442/2002 Z.z., za odber vody z verejného vodovodu platí odberateľ prevádzkovateľovi verejného vodovodu vodné, ak sa nedohodne, že vodné sa platí vlastníčkovi verejného vodovodu. V prípade, že odberateľ nie je konečný spotrebiteľ, vzniká konečnému spotrebiteľovi povinnosť, aby za odobraté množstvo vody zaplatil odberateľovi rozpočítanú čiastku. Za odvádzanie odpadových vôd verejnou kanalizáciou platí producent prevádzkovateľovi verejnej kanalizácie stočné, ak sa nedohodne, že stočné sa platí vlastníčkovi verejnej kanalizácie. V prípade, že spoluproducenti vypúšťajú odpadové vody prostredníctvom producenta, vzniká spoluproducentom povinnosť, aby za vypúšťané množstvo odpadových vôd zaplatili producentovi rozpočítanú čiastku.

31. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa účinného v čase uzavretia zmluvy, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách s odkazom na § 52 až 54 Občianskeho zákonníka.

32. V zmysle § 52 ods. 1 až ods. 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

33. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

34. Ako vyplýva z ustanovenia § 53 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

35. Podľa ustanovenia § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

36. Podľa § 53 ods. 12 Občianskeho zákonníka neprijateľnosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená, a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.

37. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

38. V zmysle § 54 ods. 1, ods. 2, Občianskeho zákonníka, Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

39. Ako vyplýva z § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

40. V zmysle § 41 Občianskeho zákonníka ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

41. Ako vyplýva z § 517 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len Občiansky zákonník) dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

42. V zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis. Týmto vykonávacím predpisom je nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorý vo svojom §3 stanovuje, že výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlh.

43. Podľa § 544 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

44. Podľa § 488 Občianskeho zákonníka, záväzkovým vzťahom je právny vzťah, z ktorého veriteľovi vzniká právo na plnenie (pohládávka) od dlžníka a dlžníkovi vzniká povinnosť splniť záväzok.

45. Podľa § 489 Občianskeho zákonníka, záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone.

46. Podľa § 491 ods. 1 Občianskeho zákonníka, záväzky vznikajú najmä zo zmlúv týmto zákonom výslovne upravených; môžu však vznikáť aj z iných zmlúv v zákone neupravených (§ 51) a zo zmiešaných zmlúv obsahujúcich prvky rôznych zmlúv.

47. Podľa ustanovenia §588 Občianskeho zákonníka z kúpnej zmluvy vznikne predávajúcemu povinnosť predmet kúpy kupujúcemu odovzdať a kupujúcemu povinnosť predmet kúpy prevziať a zaplatiť zaň predávajúcemu dohodnutú cenu.

48. Podľa § 631 Občianskeho zákonníka zmluvou o dielo zaväzuje sa objednávateľovi ten, komu bolo dielo zadané (zhotoviteľ diela), že ho za dojednanú cenu vykoná na svoje nebezpečenstvo.

49. Podľa §145 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzati žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.

50. Súd konanie nezastaví, ak žalovaný so späťvzatím žaloby z vážnych dôvodov nesúhlasí. Na nesúhlas žalovaného so späťvzatím žaloby sa neprihliada, ak dôjde k späťvzatiu žaloby skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 alebo pojednávanie. (§ 146 ods. 1 CSP).

51. Podaním doručeným súdu dňa 5.10.2022 žalobca vzal čiastočne späť žalobu v časti o zaplatenie sumy 15,- eur, a to pred prvým pojednávaním, súd preto v tejto časti o zaplatenie sumy 15,- eur konanie zastavil.

52. Súd vyhodnotil zmluvný vzťah medzi stranami sporu ako spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, kde sú na jednej strane dodávateľ a na strane druhej spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

53. Zmluvy uzavreté medzi žalobcom a žalovaným sú nepochybne spotrebiteľskými zmluvami aj v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch a v zmysle § 52 Občianskeho zákonníka.

54. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa

očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Pokiaľ dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná.

55. Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemezí.

56. Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“)

57. Túto smernicu je nevyhnutné podľa názoru súdu využívať ako interpretačné pravidlo k ustanoveniam právneho poriadku, upravujúcich režim spotrebiteľských zmlúv. Toto stanovisko je podporené aj rozsudkom Európskeho súdneho dvora z 27.06.2000 v spojených prípadoch C-240/98, C-241/98, C-242/98, C-243/98 a C-244/98, Océano Grupo Editorial SA proti Roció Murciano Quintero und Salvat Editores SA proti José M. Sánchez Alcón Prades, José Luis F. G., A. G. a H. I. J., v ktorom sa konštatuje, že účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť, len ak národný súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť neprimerané podmienky z úradnej povinnosti. Právomoc súdu stanoviť z úradnej povinnosti, či je podmienka nečestná, znamená vytvoriť vhodné prostriedky. Znamená to dosiahnuť výsledok sledovaný čl. 6 Smernice, konkrétne chrániť spotrebiteľa pred záväzkom voči nečestnej podmienke a dosiahnuť zámer čl. 7 Smernice. Tieto opatrenia môžu pôsobiť ako odstrašujúci prostriedok a predchádzať nečestným zmluvným podmienkam.

58. Aj napriek tomu, že ide o zmluvu o dodávke vody z verejného vodovodu, odvádzaní odpadových vôd a odvádzaní vôd z povrchového odtoku (voda z atmosférických zrážok) verejnou kanalizáciou podľa zákona č. 442/2002 Z.z. a tiež zmluvu o dielo uzavretú podľa § 536 až 565 Obchodného zákonníka, ako už súd vyššie uviedol, v danom prípade sa jedná o spotrebiteľské zmluvy v zmysle § 52 a nasl. OZ, pretože ich uzatváral žalobca ako dodávateľ a žalovaný ako spotrebiteľ, pričom obsah zmlúv bol daný žalobcom bez možnosti účastníka zmlúv privodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka.

59. Na základe vykonaného dokazovania súd zistil, že medzi stranami sporu dňa 12.10.2018 bola uzatvorená zmluva o dodávke vody z verejného vodovodu, odvádzaní odpadových vôd a odvádzaní vôd z povrchového odtoku (voda z atmosférických zrážok) verejnou kanalizáciou, ktorou sa žalobca v prospech žalovaného zaviazal realizovať dodávky vody a odvádzat' odpadové vody pre dohodnuté odberné miesto C. D. XXX a žalovaný sa zaviazal uhrádzať cenu za uvedené služby.

60. Žalovaný porušil svoje zmluvné povinnosti, keďže neuhradil žalobcom vyúčtované sumy za poskytnuté služby na základe faktúr č.2500145159 splatná dňa 31.8.2020 na sumu 1589,04 eur, č. 9700038558 (po odrátaní prijatých záloh v sume 200,- eur na sumu 1389,04 eur) splatná dňa 15.2.2021 na sumu 51,50 eur, č. 2500253273 splatná dňa 31.3.2021 na sumu 187,61 eur, č. 9700068127 splatná dňa 13.12.2021 na sumu 88,74 eur. Jednalo sa o sumy fakturované za vodné, prerušenie

resp. obmedzenie dodávky vody, resp. odvádzania odpadových vôd z dôvodu neplatenia a obnovenia dodávky vody, resp. odvádzania odpadových vôd a výmenu poškodeného vodomeru.

61. Žalovaný dôvod ani rozsah žalobou uplatnenej sumy nenamietal, ani ju nijako nerozporoval. Vzhľadom na predložené listinné dôkazy žalobcom, súd považoval žalobu za dôvodnú v rozsahu uplatneného nároku po čiastočnom späťvzati a mimo nároku na uplatnenú zmluvnú pokutu a žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 1716,89 eur.

62. Súd zároveň zaviazal žalovaného na úhradu úroku z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 1389,04 eur od 24.11.2020 do zaplataenia, vo výške 5% ročne zo sumy 51,50 eur od 16.2.2021 do zaplataenia, vo výške 5% ročne zo sumy 187,61 eur od 1.4.2021 do zaplataenia, vo výške 5% ročne zo sumy 88,74 eur od 14.12.2021 do zaplataenia. Splatnosť jednotlivých faktúr, na základe ktorých si žalobca uplatnil nároky, nastala pred uvedeným dňom (faktúra č.2500145159 bola splatná dňa 31.8.2020, faktúra č. 9700038558 bola splatná dňa 15.2.2021, faktúra č. 2500253273 bola splatná dňa 31.3.2021 a faktúra č. 9700068127 bola splatná dňa 13.12.2021).

63. Základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky bola v období od 24.11.2020 do 14.12.2021 vo výške 0,00 % p.a. a výška úrokov z omeškania tak bola o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky, teda vo výške 5,00 % ročne.

64. Žalovaného však súd nemohol zaviazat' na úhradu uplatnenej zmluvnej pokuty v sume 480,68 eur.

65. Žalobca so žalovaným uzavreli aj Zmluvu o dielo č. 3661/2018/Al V€ (Projekt „Prípojka za 1 EUR“) dňa 12.10.2018, ktorou žalobca poskytol žalovanému z'ľavu spočívajúcu v realizácii vodovodnej prípojky, v dodávke vodomernej šachty a montáži vodomernej zostavy na uvedenom odbernom mieste, v zmysle Čl. III. bod 2 zmluvy o dielo v celkovej výške 398,80 eur, ako to vyplýva z faktúry č. 90410921. Žalovaný ako objednávateľ sa zaviazal v zmysle Čl. IV. bod 4. zmluvy o dielo odoberat' vodu v dohodnutom množstve po dobu 5 rokov. Žalobca zrealizoval dohodnuté práce dňa 25.10.2018. Dňa 22.1.2021 došlo na uvedenom odbernom mieste k prerušeniu dodávky vody z dôvodu neplatenia vodného po dobu dlhšiu ako 30 dní po dobe splatnosti podľa § 32 ods. 1 písm. m) a ods. 8 zákona č. 442/2002 Z.z.

66. Žalobca si zmluvnú pokutu vyúčtoval vo výške 480,68 vo faktúre č. 2500253273 zo dňa 27.1.2021 podľa spôsobu určeného v článku IV. bod 8 zmluvy o dielo. Žalobca poukazoval na to, že za odoberanie vody od žalobcu po dobu 5 rokov poskytol žalovanému z'ľavu na nákladoch za zriadenie vodovodnej prípojky, avšak ten neuhradením pohľadávky zmaril celý účel zmluvy, nakoľko je teraz odpojený od vodovodnej prípojky, napriek tomu, že žalobca investoval do vodovodnej prípojky. Zmluva o dielo mala byť účinná dom 25.10.2023 a žalobca zmluvnú pokutu vyčíslil za neodobraté množstvo vody 299,788 m³.

67. Je nepochybné, že zmluva o dielo zo dňa 12.10.2018 ako aj zmluva dodávky vody a odvádzaní odpadových vôd zo dňa 12.10.2018 uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, ako už bolo konštatované vyššie, nakoľko žalobca vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalovaný je spotrebiteľ, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Z uvedeného je zrejmé, že na predmetnú zmluvu je nutné aplikovat' ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách (§ 52 a nasl.).

68. Vyššie uvedená tak zdôvodňuje, aby súdnej kontrole boli podrobené aj zmluvné dojednania majúce charakter podmienok spôsobujúcich značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany, hrubú nerovnováhu. Znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky napíňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná. Za neprijateľnú považuje súd aj zmluvnú podmienku, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v

súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch). (rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 18Co/109/2011 zo dňa 21.11.2012).

69. Zmluvná pokuta je zabezpečovacím prostriedkom a vyjadruje peňažnú sumu, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi, ak poruší svoju zmluvnú povinnosť. Podstatnou náležitosťou dohody o zmluvnej pokute je určenie jej výšky alebo spôsobu jej určenia. Výška zmluvnej pokuty nie je zákonom limitovaná, avšak nemôže byť v rozpore so zásadou zakotvenou v ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Vychádzajúc z tohto ustanovenia výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Pre posúdenie dojednaní zmluvnej pokuty ako zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve z hľadiska jej neprijateľnosti nie je podstatné, či reálne dôjde k porušeniu povinnosti.

70. V dohode o zmluvnej pokute musí byť jednoznačne špecifikovaná zmluvná povinnosť, na porušenie ktorej sa zmluvná pokuta vzťahuje. V zmluve uvedená formulácia „...dôjde k prerušeniu pripojenia odberného miesta zo strany zhotoviteľa...“ je podľa názoru súdu všeobecná a nejednoznačná. Zo znenia dohody o zmluvnej pokute v zmluve o dielo (čl. IV. bod 8) nevyplýva jednoznačná špecifikácia porušenia povinnosti, na ktorú sa vzťahuje. Zmluvná podmienka nijako nekonkretizuje dôvody prerušeného pripojenia, pričom zo samotného zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách vyplýva, že dodávateľ môže prerušiť dodávku vody nielen z dôvodov na strane odberateľa - spotrebiteľa ale aj z dôvodov na strane dodávateľa resp. v dôsledku udalostí nezávislých na vôli resp. konaní či opomenutí dodávateľa a spotrebiteľa.

71. V danom prípade nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty žalobca odôvodňuje porušením povinnosti žalovaného uhrádzať riadne a včas cenu za dodané služby. Dojednanie o zmluvnej pokute nijako nerefektuje na závažnosť porušenia zmluvných povinností spotrebiteľa, zmluvná podmienka oprávňuje dodávateľa požadovať zaplatenie zmluvnej pokuty bez ohľadu na výšku dlhu spotrebiteľa, ako aj bez ohľadu na dôvod prerušeného resp. ukončeného pripojenia odberného miesta, a teda bez ohľadu na to, či vôbec k porušeniu povinnosti zo strany spotrebiteľa dôjde.

72. Nie každé porušenie povinnosti je rovnakej intenzity a významu. Pri oneskorenej úhrade peňažného plnenia nemôže ostať bez povšimnutia výška dlhu spotrebiteľa vzniknutého porušením záväzku.

73. Zo znenia zmluvy (čl. IV. bod 8) nevyplýva jednoznačná špecifikácia porušenia povinnosti, na ktorú sa vzťahuje. Toto ustanovenie zmluvy nerozlišuje závažnosť porušenia tej ktorej povinnosti a v tejto súvislosti ani primeranosť zmluvnej pokuty pre porušenie tej ktorej povinnosti a z toho dôvodu je neurčité. Paušálne dojednanie zmluvnej pokuty, ktoré vôbec nezohľadňuje intenzitu a význam toho ktorého porušenia povinností a ani výšku pohľadávky vzniknutej porušením záväzku predstavuje zmluvnú podmienku, ktorá výrazne znevýhodňuje spotrebiteľa a dodávateľovi umožňuje pri akomkoľvek i menej významnom porušení povinnosti uplatniť si voči spotrebiteľovi zmluvnú pokutu v plnej výške kedykoľvek počas trvania zmluvného vzťahu.

74. Ustanovenie o zmluvnej pokute navyiac nebolo individuálne dojednané, lebo sa jedná o štandardnú typovú zmluvu a ktoré spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, je v rozpore s ochranou práv spotrebiteľa.

75. Za vzájomnú dohodu len ťažko možno považovať to, že „dohoda“ o zmluvnej pokute je dodávateľom jednostranne predložená spotrebiteľovi na podpis vo formulárovej, dodávateľom vopred pripravenej zmluve bez toho, aby mal spotrebiteľ možnosť ju odmietnuť, či nejakým spôsobom korigovať. V žiadnom prípade tak nemožno tvrdiť, že sa jedná o individuálne dojednané zmluvné ustanovenie (§ 53 odsek 2 Občianskeho zákonníka). Žalobca ako dodávateľ zmluvnú pokutu so žalovaným ako spotrebiteľom osobitne nevyjednával, pretože zmluvná pokuta je dojednaná za rovnakých podmienok vo všetkých zmluvách používaných dodávateľom odkazom na cenník, bez dojednaní jej konkrétnej výšky v zmluve.

76. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 13Co/8/2019 z 25. 03. 2019, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 23CoCsp/2/2020 z 20. 05. 2021, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 23CoCsp/34/2020 z 20. 05. 2021, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 2CoCsp/21/2020 z 21. 10. 2020 ohľadne vyslovenia neprijateľnosti rovnakej zmluvnej podmienky v obdobných prípadoch týkajúcich sa žalobcu.

77. Zmluvnou pokutou, ktorá je zabezpečovacím prostriedkom sa zabezpečuje splnenie určitej zmluvnej povinnosti, t.j. nie splnenie zmluvy ako celku. Platí pritom, že zabezpečovanou povinnosťou môže byť akákoľvek zmluvná povinnosť za predpokladu, že je v dohode o zmluvnej pokute jednoznačne určená, toto určenie musí byť uvedené tak, aby zodpovedalo zákonnej požiadavke na objektívnu určitosť obsahu v zmysle určitosti a zrozumiteľnosti vo vzťahu ku každému subjektu, ktorý sa môže s dôsledkami dojednania o zmluvnej pokute stretnúť. Ak zákon č. 442/2002 Z.z., upravuje komplex skutočností, pri existencii ktorých je možné prerušiť alebo obmedziť dodávku vody z verejného vodovodu (§ 32), požiadavke určitosti nemôže zodpovedať formulácia oprávnenia na uplatnenie zmluvnej pokuty ako je uvedená v článku IV. ods. 8 zmluvy o dielo uzavretej medzi žalobcom a žalovaným 12.10.2018. Je vecou toho účastníka zmluvného vzťahu, ktorému je úprava nároku na zmluvnú pokutu na prospech, dbať o to, aby dohoda o tomto akcesorickom nároku zo zmluvy zodpovedala náležitostiam vyžadovaným pre relevantný právny úkon, v opačnom prípade nemôže byť úspešným. V danom prípade nebola v zmluve zmluvná povinnosť, na porušenie ktorej sa zmluvná pokuta má vzťahovať, uvedená jednoznačne, a určito, takéto dojednanie vykazuje znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky spotrebiteľských právnych vzťahov (v tejto súvislosti porovnaj napríklad rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 9CoCsp/31/2020 z 10. 06. 2021).

78. Pokiaľ sa žalobca odvoláva na to, že zmluvná pokuta bola dojednaná v dôsledku poskytnutej zľavy za zriadenie vodovodnej prípojky, tieto inštitúty nemožno navzájom zamieňať a je vecou obchodnej politiky žalobcu, že poskytol zľavu za zriadenie prípojky. Dojednaná zmluvná pokuta je neprijateľnou zmluvnou podmienkou v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka a podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka je neplatná. Z neplatnej zmluvnej podmienky nevzniklo žalobcovi právo na plnenie a žalovanej povinnosť plniť.

79. Pokiaľ žalobca namieta, že v danom prípade žalovaný vodomernú šachtu získanú bezplatne zo svojho pozemku odstránil a znemožnil tak budúcu dodávku vody, uvedená skutočnosť nesúvisí s neprijateľnou formuláciou zmluvnej podmienky týkajúcej sa uplatňovanej zmluvnej pokuty. Ak súd skonštatoval neprijateľnosť tejto zmluvnej podmienky, nemôže mať v danom prípade uvedená skutočnosť žiaden vplyv na priznanie, či nepriznanie zmluvnej pokuty ako nároku z takto konštatovanej neprijateľnej zmluvnej podmienky. Ak v súvislosti s konaním žalovaného žalobcovi vznikla nejaká škoda, prípadne iný nárok, tento si mal žalobca v konaní uplatňovať ako samostatný nárok v zmysle príslušných zákonných ustanovení.

80. Na základe uvedeného súd zmluvné dojednanie obsiahnuté v zmluve o dielo (čl. IV. bod 8), ktorého obsahom je dojednanie zmluvnej pokuty posúdil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, ktorá nebola individuálne dojednaná. To spôsobuje jej absolútnu neplatnosť, a preto neprichádza do úvahy ani aplikácia ustanovenia § 545a Občianskeho zákonníka, v ktorom je upravené moderačné právo súdu na zníženie neprimerane vysokej zmluvnej pokuty.

81. Vzhľadom na uvedené súd zamietol žalobu žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty v sume 480,68 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 01.04.2021 do zaplatenia.

82. Podľa § 232 ods. 3 a ods. 4 CSP lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu. Ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradiť ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak; súd môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

83. Bezprostredne vo výroku rozhodnutia je súd oprávnený určiť, že peňažné plnenie bude vykonané v splátkach.

84. Žalovaný k svojim majetkovým a sociálnym pomerom uviedol, že požiadal o poskytnutie dávky v hmotnej núdzi, ktorá mu bude priznaná zrejme od nasledujúceho mesiaca, žije v rodinnom dome, ktorého je podielovým spoluvlastníkom v jednej polovici, druhú polovicu vlastní jeho bývalá manželka. V rodinnom dome žije ešte so svojim 18-ročným synom. Osemnásťročný syn je tak isto bez príjmu, poberá

iba aktivačný príspevok vo výške 63,- eur mesačne. Žalovaný udáva, že naposledy bol zamestnaný v obci C. D. približne 2 roky dozadu, kde vykonával pomocné práce.

85. Uviedol, že si chodí privyrobiť na rôzne brigády, aby mohol pokryť svoje ostatné bežné výdavky, či už na stravu pre seba a syna, na bežné ošatenie. Má vyživovaciu povinnosť k ďalším dvom maloletým deťom vo veku 12 rokov a 17 rokov, tieto maloleté deti žijú s matkou s tým, že majú dohodu o tom ako im prispieva manželke na rôzne výdavky. Žalovaný predložil aj Potvrdenie Úradu práce, soc. vecí a rodiny Vranov nad Topľou z 17.2.2023, podľa ktorého bol príjemcom pomoci v hmotnej núdzi od roku 2005 do 30.6.2019 a následne od 1.9.2020 do 31.1.2022 ako aj Potvrdenie Úradu práce, soc. vecí a rodiny Vranov nad Topľou z 17.2.2023 o vedení v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 9.1.2023.

86. Vzhľadom na uvedené skutočnosti prihladnuc na majetkové pomery žalovaného, jeho celkovú sociálnu situáciu, skutočnosť, že momentálne poberá iba dávku v hmotnej núdzi a má vyživovaciu povinnosť k ďalším dvom maloletým deťom, súd mu povolil splácať dlh v primeraných splátkach po 30,- eur mesačne.

87. Účelom priznania dlžnej sumy súdnym rozhodnutím nemôže byť likvidačné pôsobenie na spotrebiteľa, ktorý sa dostáva z finančných problémov, ale uspokojenie nároku veriteľa, pričom žalobca aj vzhľadom na priznanie nároku na úrok z omeškania nebude takýmto rozhodnutím nijako ukrátený.

88. Povolenie splátok na uhradenie prisúdenej čiastky nie je spôsobilé žalobcovi spôsobiť ekonomické problémy v jeho obchodnej činnosti. Splácanie prisúdenej sumy v mesačných splátkach nezasiahne neprimerane do hospodárskych pomerov žalobcu ako obchodnej spoločnosti. Žalovaný ako spotrebiteľ si zaslúži ochranu, keď sa objektívne ocitol v takej situácii, že by zaplatenie dlhu do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia, ale aj v neprimerane vysokých mesačných splátkach, bolo pre neho devastujúce.

89. Ak spotrebiteľ svoj dlh nebude plniť spôsobom určeným rozsudkom, omeškание jednej zo splátok bude mať za následok zročnosť celého dlhu. Plynutie času nemá na postavenie žalobcu negatívny dopad, keďže mu patrí nárok na úroky z omeškania z dlžnej sumy až do času úplného splnenia dlhu. Žalobca je obchodnou spoločnosťou so stabilným zázemím na trhu, preto možnosť postupnej úhrady dlhu splátkami v súdom určenej výške nemožno vnímať ako zásah do pomerov žalobcu, ktorý by bol spôsobilý ohroziť ďalšiu činnosť žalobcu, neprimerane zhoršiť jeho majetkovú situáciu (v súvislosti s uvedeným porovnaj napríklad rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 18Co/130/2018 z 17. 12. 2018).

90. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

91. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo

92. Podľa § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

93. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

94. V danom prípade bolo predmetom konania zaplatenie sumy 2.212,57 eur s príslušenstvom. V časti o zaplatenie sumy 1716,89 eur s príslušenstvom súd žalobe vyhovel, v časti o zaplatenie sumy 15,- eur s príslušenstvom zavinil zastavenie konania žalobca a vo zvyšku súd žalobu zamietol.

95. Zavinenie zastavenia konania spočíva predovšetkým na procesnom „zavinení“ zastavenia konania, t. j. účastník konania, ktorý podal návrh na začatie konania a bez vecného rozhodnutia súdom zobral svoj návrh na začatie konania späť (napríklad bez udania dôvodu)(uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 28. 10. 2010, sp. zn. 2M Obdo 4/2010)

96. Ustanovenie § 256 ods. 1 Civilného sporového poriadku je z obsahového hľadiska v podstate zhodné so skorším § 146 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, ktorý stratil účinnosť 30. júna 2016. Niet preto

dôvodu neaplikovať ustálenú judikatúru všeobecných súdov, ktorá sa týka § 146 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku. (nález Ústavného súdu SR z 20. marca 2018, sp. zn. II. ÚS 569/2017)

97. Žalobca pôvodne žiadal sumu 1716,89 eur s príslušenstvom. Pokiaľ ide o späťvzatie žaloby v časti sumy 15,- eur, procesne zaviniť zastavenie konania žalobca a to späťvzatím zo bez uvedenia dôvodu. V časti o zaplatenie zmluvnej pokuty v sume 480,68 eur s príslušenstvom súd žalobu zamietol.

98. Úspech žalobcu v konaní tak predstavuje 79,60 % a úspech žalovaného predstavuje 22,40%. Úspešnejšiemu žalobcovi tak po odrátaní neúspechu od jeho úspechu vznikol proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 55% ($79,60\% - 22,40\% = 55,20\%$), pričom uvedenú náhradu mu súd proti žalovanému aj priznal.

99. V zmysle platnej právnej úpravy o konkrétnej výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

15

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Vranov nad Topľou, písomne, v príslušnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.